

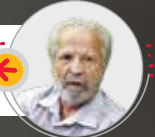
جوایب

jamejamdaily.ir
ویژه فرهنگ - هنر
رسانه - جامعه
چهارشنبه ۳۱ خرداد ۱۴۰۲

بازشناسی شهید مصطفی چمران از میان خاطرات یارانش

چمران و موتورسواران

چریک
خستگی ناپذیر

«چمران» الگوی
جوانان امروز!

چمرانی که طی
۳۰ سال «ج» شد

قهرمانی که خود
کتابی زنده است

روایت جوانان
عشق موتور

صفحه ۸

یادداشت

آرش شفاعی | گروه فرهنگ و هنر

منتظر گزارش خانه کتاب می‌مانیم

سی‌ودومین
نمایشگاه بین‌المللی
کتاب دوحه که از ۲۲
خرداد در محل
نمایشگاه‌های این
شهر آغاز شده بود.

امروز به کار خود پایان می‌دهد.

در این نمایشگاه هم مطابق معمول، خانه کتاب و ادبیات ایران به نمادنگی از کشورمان برای هفتمین بار شرکت و بیش از ۸۰۰ عنوان کتاب از ۶۰ ناشر در موضوعاتی همچون کودک و نوجوان، کتاب‌های نفیس، آموزش زبان فارسی، علمی، دین و علوم قرآنی را عرضه کرده‌است.

خانه کتاب و ادبیات ایران در گزارش‌های مطبوعاتی که از حضور خود در این نمایشگاه منتشر کرده، درباره عناوین برخی کتاب‌هایی که در غرفه کشورمان به نمایش درآمده، اطلاعاتی منتشر کرده‌است.

از جمله کتاب‌های عرضه شده در غرفه ایران، می‌توان به دوره پنج جلدی «تفسیر القرآن الکریم المستخرج من آثار الإمام الخمینی» منتشرشده در انتشارات عروج اشاره کرد.

جلد اول این تفسیر به بیان شیوه تفسیری امام خمینی(ره) و ویژگی‌های تفسیری ایشان با توجه به موقعیت زمانی و مکانی و... پرداخته است.

مجلدات چهارگانه دیگر این مجموعه اختصاص به متن آثار تفسیری قرآنی امام خمینی دارد که به‌ترتیب مصحف از سوره حمد تا سوره ناس تنظیم شده است.

همچنین کتاب‌های رهبر معظم انقلاب شامل «تفسیر سوره الممتحنه»، «تفسیر سوره المجادله»، «تفسیر سوره التغابن»، «الحفاظ علی»، «محو الجنه معا»، «الوصایا العلویه»، «شعر الصحوه اسلامی»، «ان مع الصبر نصر»، «الاقتصاد المقاوم»، «المعتقدین الحیاه»، «حیاه‌المؤمنین»، «الحسین مسیر متواصلیه»، «قضیه فلسطین» و «الحکم العلوی» که توسط انتشارات انقلاب اسلامی منتشر شده، از دیگر آثار به‌نمایش درآمده در غرفه ایران در این نمایشگاه است.

یکی دیگر از کتاب‌هایی که در این نمایشگاه عرضه شده و می‌تواند برای مخاطبان عرب‌زبان، جذاب باشد؛ «شعر الصحوه اسلامی» است که توسط محمدعلی آدرشب تدوین شده و شامل گزارشی

از جلسه شعرایی است که به زبان عربی در محضر رهبر انقلاب در چهارچوب همایش شعر و بیداری اسلامی شعر می‌سرایند که تحت عنوان «دوره ابوالقاسم شابی» به تاریخ ۱۳ ربیع‌الاول ۱۴۳۳ در تهران برگزار شد.

همچنین آثاری از اندیشمندان و ادبای متقدم و معاصر ایران ازجمله «شفاء» شیخ‌الرئیس ابوعلی سینا در موضوع‌بندی‌های مختلف در ۱۰ کتاب، دوره ۱۲ جلدی «موسوعه العلامه الشیخ السخیری» اثر آیتا... تسخیری از انتشارات مجمع تقریب مذاهب، «العلومه» اثر مهدی گشتی، منتشرشده در انتشارات مجمع تقریب مذاهب، «دراسات و بحوث» تألیف محمد واعظ‌زاده از انتشارات مجمع تقریب مذاهب و «الغزال و الطیور» اثر نیما یوشیج، منتشر شده از سوی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در غرفه ایران در نمایشگاه کتاب دوحه عرضه شده است.

«الغزال و الطیور» ترجمه عربی داستان «آهو و پرنده‌ها» نوشته نیما یوشیج است، به نظر می‌رسد در فهرستی که خانه کتاب و ادبیات ایران داده، آثار مربوط به ادبیات معاصر ایران به‌خصوص کتاب‌های داستان امروز، چندان پررنگ نیست.

البته این تلقی به‌خاطر اطلاع‌رسانی خود خانه کتاب است و شاید برگزاری نشست‌های خبری بعد از بازگشت از نمایشگاه‌های کتاب و تشریح مسائلی مانند شیوه انتخاب ناشران و آثار ارسال شده و نیز تعداد و نتایج حضور هیأت ایرانی بتوان به فضات درست‌تری درباره اثرگذاری اعزام نمایندگان ایران به نمایشگاه‌های کتاب بین‌المللی از جمله نمایشگاه‌های دوحه و یکن دست یافت.

نمایشگاه‌های کتاب منطقه‌ای مخصوص نمایشگاه کتاب دوحه که در حال تبدیل شدن به یک رویداد فرهنگی مهم بین‌المللی است، فرصت بسیار خوبی برای تبادل تجربه، مذاکرات و عقد قرارداد انتشار کتاب‌های شاعران و نویسندگان ایرانی در خارج از کشور است و امیدواریم در گزارشی که مسئولان خانه کتاب و ادبیات ایران در بازگشت از این نمایشگاه به اصحاب رسانه خواهند داد، اخبار خوبی درباره تعداد قراردادهای امضا شده و حمایت‌های ویژه این نهاد دولتی از اعزام اصحاب قلم و ناشران به نمایشگاه یکن و دوحه بشویم.

روش‌های خلاقانه آموزش کودکان و نوجوانان

پویانمایی و تربیت کودکان

تاکنون از روش‌های مختلفی برای تربیت کودک و درونی‌کردن بسیاری از باورهای اخلاقی، اجتماعی و تربیتی استفاده شده است. مربیان و تسهیل‌گران حوزه کودک، گاه از شیوه مستقیم و گاه غیرمستقیم، گاه با کمک داستان و ادبیات و گاه بازی و نمایش، کوشیده‌اند مطالبی را به کودک بیاموزند. در این میان، پویانمایی‌ها با به کارگیری چند ساحت جذاب و اثرگذار برای کودک مانند جذابیت‌های بصری، قصه و ادبیات، موسیقی و هیجان توانسته‌اند به ابزارهایی در دسترس و مورد توجه برای کودکان و خانواده‌ها تبدیل شوند. بی‌گمان در دوره شکوفایی فناوری، انیمیشن‌های مختلف، سهمی فراوان در سبب اوقات فراغت کودکان دارند. این رسانه‌ها در کنار سرگرم کردن کودکان با توجه به جاذبه‌های بصری و محتوایی‌شان می‌توانند در الگوسازی و آموزش مستقیم مفاهیم اخلاقی، اجتماعی و تربیتی به کودکان کمک کنند.

استفاده از شخصیت‌های فانتزی، تخیل قوی و ارضای نیازهای کاوشگرانه و جسورانه کودک، که در بیشتر اوقات در خانواده و مدرسه پاسخی مناسب نمی‌یابد، از نقاط قوت انیمیشن‌های موفق است. کودکان با فانتزی ارتباط می‌گیرند. قهرمانان را الگوی رفتاری خود می‌کنند و می‌کوشند با همدات پنداری با شخصیت‌های موجود در انیمیشن‌ها، دنیای خیالی و خلاقانه خود را شکل دهند و قهرمان شوند و راهکارهای برون‌رفت از مسائل چالش‌برانگیز زندگی را بیابند. با توجه به این‌که ذهن کودکان از قهرمانان و الگوهای مطرح شده در انیمیشن‌های غربی اشباع شده‌است و گسستی عمیق، در حوزه‌های مختلف هویتی و فرهنگی بین نسل جدید با نسل‌های گذشته دیده می‌شود، به نظر می‌رسد ساختن انیمیشن‌های خلاق، جذاب و در عین حال همسو با فرهنگ ایرانی اسلامی، برای اصلاح کج‌روی‌های هویتی و حفظ ارتباطی سالم و هدفمند، بین نسل جدید و پیشینه ملی و مذهبی‌اش ضروری است؛ نکته‌ای که پرداختن به آن در رسانه ملی یا سینماهای ایران به شدت ضروری به نظر می‌رسد.

می‌دانیم یکی از مهم‌ترین شیوه‌های تربیت، شیوه الگوبری است. این شیوه که مورد تأیید بسیاری از نظریه‌پردازان و نیز نگاه اسلام است، می‌کوشد با ایجاد الگویی مناسب، به کودک در مسیر رشد، کمک کند. در قرآن کریم استفاده از الگو و اسوه به عنوان یکی از مهم‌ترین روش‌های تربیتی مطرح است. قرآن نمونه‌های زیادی را بیان کرده که بیانگر تأثیر فراوان این روش در یادگیری و شکل‌گیری شخصیت انسان هاست. خداوند در قرآن به طور صریح رسول گرامی اسلام(ص) را به عنوان الگو معرفی می‌کند و می‌فرماید: «البته شمارا در اقتدای به رسول خدا چه در صبر و مقاومت با دشمن و چه دیگر اوصاف و افعال، نیک و خیر و سعادت بسیار است برای آن کسی که به ثواب خدا و روز قیامت امیدوار باشد و یاد خدا بسیار کند.» (سوره احزاب - ۲۳)

تربیت ابتدایی انسان به طور طبیعی با الگو شکل می‌گیرد. کودک در چند سال نخست زندگی خود همه کارهایش را از الگوهای پیرامون خود که در درجه اول پدر و مادر اویند، الگوبرداری می‌کند و با تقلید از آنان رشد کرده و ساختار تربیتی‌اش سامان می‌یابد؛ از این رو الگو در سازمان‌دادن به شخصیت و رفتار کودک نقشی به سزا دارد. در واقع غریزه تقلید یکی از غرایز نیرومند و ریشه‌دار در انسان است. به برکت وجود همین غریزه است که کودک، بسیاری از رسوم و آداب معاشرت، غذا خوردن، لباس پوشیدن، طرز تکلم و ادای کلمات و جمله‌ها را از پدر و مادر و دیگر معاشران فرامی‌گیرد

و به کار می‌بندد. چشم و گوش کودکان و نوجوانان چون دریچه‌ای باز است، می‌بینند، می‌شنوند و ذهن‌شان چون آینه‌های است که هر چیزی در آن منعکس می‌شود، با این تفاوت که آینه عکس اشیا را در خود نگه نمی‌دارد، ولی ذهن کودکان و نوجوانان اینها را در خود نگه می‌دارد. استفاده از الگوهای پاک و بافضیلت، انگیزه و میل به پاک‌ی و آراستگی به فضایل را در جوامع ایجاد می‌کنند و الگوهای ناپاک و بی‌فضیلت، جوامع را به سوی ناپاکی و زایل برمی‌انگیزند. به همین دلیل در حوزه تربیت به طور ویژه بر نقش الگوها تأکید شده است. الگوها چون مقبول واقع شوند، دیگران را مطابق خود می‌سازند چنان‌که هر هنری که استادی داشته باشد، جان شاگردش بدان هنر متصف می‌شود. بنابراین شخصیت‌های انیمیشن و نحوه مواجهه آنها با مسائل، می‌تواند الگوی ذهنی و رفتاری کودکان را در انجام امور مختلف شخصی، اعتقادی و اجتماعی شکل دهند.

کودکان با مشاهده یک انیمیشن، با قهرمان آن رابطه می‌گیرند و خود را به او نزدیک می‌کنند؛ به گونه‌ای که از این رابطه احساس امنیت و آرامش می‌کنند، اقدامات و اعمال قهرمانان قصه به عنوان نکته‌های مورد قبول آنان واقع می‌شود و این اعمال را شبیه‌است به کارگیری در رفتار و حرکات خود تلقی می‌کنند؛

کودکان با مشاهده یک انیمیشن، با قهرمان آن رابطه می‌گیرند و خود را به او نزدیک می‌کنند؛ به گونه‌ای که از این رابطه احساس امنیت و آرامش می‌کنند، اقدامات و اعمال قهرمانان قصه به عنوان نکته‌های مورد قبول آنان واقع می‌شود و این اعمال را شبیه‌است به کارگیری در رفتار و حرکات خود تلقی می‌کنند؛

حتی به کارگیری این اعمال را نوعی ویژگی و افتخار برای خود می‌دانند. با توجه به این‌که ذهن کودکان پاک است و از سوی دیگر همراهی با قهرمان قصه، باعث می‌شود صفات و ارزش‌های وی با روح و جان کودکان آمیخته شود؛ به همین علت است که وقتی قهرمان قصه به علت خوبی و صداقت مورد حسد واقع می‌شود، آنان از خود واکنش نشان می‌دهند و در این مورد سؤال‌های مکرر می‌کنند و سرانجام وقتی همین ویژگی، قهرمان داستان را رنجاست می‌دهد، عشق ورزی به این ارزش‌ها همچون بذری در نهاد آنان افشاندگی می‌شود و میل به گریز و پرهیز از کسانی که زشتی‌ها و بدی‌ها را منتشر می‌کنند، در وجود آنان بارور می‌شود. مهم‌ترین مفاهیم تربیتی که می‌توان به صورت غیرمستقیم و با رویکرد تربیتی الگوسازی و با کمک انیمیشن‌های فاخر به کودکان عرضه کرد، عبارتند از:

- سبک زندگی
 - قانون‌مداری
 - بهداشت فردی
 - نظم‌پذیری و مهارت‌آموزی
 - رعایت حقوق انسانی (با تأکید بر رساله حقوق امام سجاد)
 - ایجاد الگوی صحیح در روابط اجتماعی
 - تبیین نقش خانواده در حفظ هویت فرهنگی و رشد اجتماعی
 - نقش‌کنش‌ها و واکنش‌ها و انتخاب در زندگی
 - ضرورت همکاری در گروه‌های همسال برای رسیدن به هدف
 - تلاش و ثبات قدم برای رسیدن به هدف
 - مسئولیت‌پذیری
 - ولایت‌پذیری
 - پیروی از شخصیت‌های دانا و استفاده از تجربه‌های دیگران و....
- ضروری است فعالان این حوزه در بخش‌های خصوصی و دولتی، با تمرکز بر این قابلیت پویانمایی و در شرایط کنونی کشور، از این ظرفیت بالا استفاده کنند و نقشی موثر در ساختن هویت جامعه ایفا کنند.